

Lente 2015

De nieuwsbrief van onze coöperatieve Wase Wind informeert u over energie en over onze windparken

Werken

pg 3

Meer hernieuwbaar

pg 6

Naar 100%

pg 10

INHOUD

Waarom staan de turbines dikwijls stil?	3
R&G: Renoveren of herbouwen	4
Eensgezind voor meer hernieuwbare energie	5
Europeanen willen meer groene stroom	6
Vergoeding bij stroomonderbreking	8
Evolutie stroomprijzen	9
Samen op weg naar 100% hernieuwbaar	10
Wase Wind weetjes	12

Werkten hieraan mee:
Chris Derde, Kris Aper,
Albrecht Moortgat,
Krista Dieleman,
Jetty Buyle, Christa Schaut

Indien u deze nieuwsbrief niet meer wenst te ontvangen, kan u dit eenvoudig aan ons melden.

Wase Wind cvba

www.wasewind.be
volg ons op facebook

info@wasewind.be
tel : 03 707 19 01

Samelstraat 21a
9170 Sint-Gillis-Waas

Beste coöperanten,

Voor ons is de winter bijzonder omdat het de meest windrijke periode van het jaar is. En de winter heeft onze verwachting waargemaakt. We bleven gespaard van hevige stormen maar er was wel veel wind.

De bijkomende productie is welkom omdat sinds 1 januari nu ook zeven gemeenten elektriciteit van onze turbines afnemen. Dat zijn meer dan 600 aansluitpunten, verspreid over Kruikebeke, Beveren, Berlare, Zele, Moerbeke, Stekene en Sint-Gillis-Waas. Ook onze administratie heeft de verwachtingen waargemaakt. Ons databeheer is aangepast aan de specifieke administratieve vragen van de gemeenten.

Op vlak van systeembeheer bij onze turbines zetten we eveneens stappen vooruit. In de plaats van afzonderlijke systemen per park om de productie en werking van op afstand te bekijken kunnen we dit nu in één oogopslag voor al onze turbines samen.

Een nieuwe lente breekt aan. En we kijken met positieve verwachtingen naar nieuwe evoluties die op gang worden getrokken, zoals de Europese "Energie Unie". We hopen dat dit kansen zal bieden voor hernieuwbare energie. Maar welke positie zal ons eigen land innemen? Op Vlaams niveau kan hernieuwbare energie rekenen op de steun van de Minister van Energie, Annemie Turtelboom. Op federaal niveau is het nog even koffiedik kijken. Het lange termijnplan voor het energiebeleid is nog niet uitgewerkt. We hopen dat de winterwinden en een warme lentezon iedereen kunnen overtuigen van hun kracht, om ons te helpen naar meer hernieuwbare energie.

Kris Aper,
Voorzitter Wase Wind

Waarom staan de turbines dikwijls stil ?

Christa Schaut - Eén van de veel gestelde vragen als we bezoekers ontvangen aan onze windturbines is: “Waarom staan de windturbines dikwijls stil.” Vanuit technisch oogpunt een merkwaardige vraag. Maar voor de voorbijganger heel relevant. Waarom is dat zo?

Vanuit technisch oogpunt bekeken is het merkwaardig dat de indruk ontstaat dat de windturbines veel stil staan. Immers, onze turbines hebben een hoge beschikbaarheid. Met andere woorden: ze zijn bijna altijd klaar om te draaien als er voldoende wind is. Hoe komt het dan dat we soms het tegenovergestelde idee hebben?

Uw aandacht

Het blijkt zo te zijn dat onze turbines vooral opvallen als er één stil staat. Ze zijn bedoeld om te draaien natuurlijk en daardoor heeft u er, als coöperant, dubbel zo veel aandacht voor als er één stil staat.

Stilstand bij daglicht

De belangrijkste reden van stilstand is onderhoud en keuringen van de turbines. Omdat we onze turbines graag lang in dienst willen houden besteden we veel aandacht aan het onderhoud. Dat gebeurt steeds overdag en dan is de stilstand ook goed zichtbaar. Ook stilstand om de slagschaduw te beperken doet zich voor als het zonnig is en de turbines dus goed zichtbaar zijn. De turbines voeren af en toe een “zelf-test” uit waarbij een aantal

belangrijke functies worden gecontroleerd. Dit proces verloopt automatisch en geeft dus ook een korte periode van stilstand.

Zichtbaar onderhoud

Het meeste onderhoudswerk is van op afstand niet te zien omdat het binnenin de turbine gebeurt. Maar binnenkort kan u de werkzaamheden aan de Braemland I turbines in Kruikebeke wel zien. Er worden inspecties en onderhoud van de wieken uitgevoerd. In de lucht hangt veel stof en zand en soms ook hagel. En af en toe slaat de bliksem toe. Dat alles kan lichte erosie veroorzaken op de wieken. Vanop een hangstelling, die rond de wiek zal hangen, worden de wieken gecontroleerd en waar nodig hersteld. Daarna staan onze turbines weer in topvorm!

Wiekinspectie 7 jaar geleden in alpine-stijl.

zaamheden aan het hoogspanningsnet van Elia. Uit veiligheidsoverwegingen moesten onze turbines tijdens die dagen worden stil gezet. ■

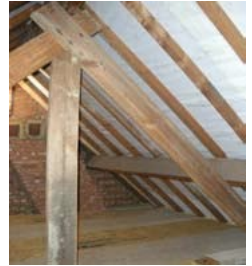

Renoveren of herbouwen?

Albrecht Moortgat - Renoveren of herbouwen? Een keuze waarbij veel komt kijken, ook energie.

Het thema op Batibouw dit jaar is “Start to renovate”. Dat is interessant aangezien in Vlaanderen twee op de drie gebouwen ouder zijn dan 50 jaar en navenant geïsoleerd.

Er zijn al jaren overheidspremies, fiscale en BTW-voordelen om energiezuinige aanpassingen aan te moedigen (overzicht zie www.energiesparen.be). Het gaat dan over het isoleren van gevels en daken, het vervangen van vensters, het plaatsen van zonnepanelen, vervangen van ketels,... Stuk voor stuk afzonderlijke ingrepen, op maat van het krappe budget en de vrije tijd van jonge bouwers. Het nadeel is wel dat een oude woning dikwijls minder kansen biedt om zuinige energievormen aan te wenden dan een nieuw gebouw.

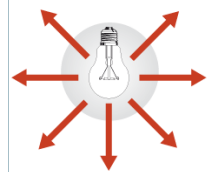

Naar een integrale aanpak. Nieuwe woningen mogen vanaf 2015 een maximaal e-peil hebben van E50. In 2021 zal dit E30 zijn, wat bijna-energie-neutraal is. Voor zéér grondige verbouwingen (“ingrijpende energetische renovatie”) is er nu ook voor het eerst een maximaal e-peil van E90. In praktijk zal dit voor een beperkt aantal woningen zijn, maar het is wel een voorbeeld van waar de overheid naar toe wil, namelijk een totaalaanpak.

Een concreet voorbeeld: het kantoor van Wase Wind, bevindt zich in een nieuwbouw na de sloop van een woning. Het was immers niet evident het gewenste E-peil 25 én comfortniveau te behalen in de bestaande woning. Dit is nu wel gerealiseerd in de nieuwbouw o.a. door het gebruik van een warmtepomp en doorgedreven isolatie.

De afweging. Slopen en herbouwen is natuurlijk drastisch en in veel gevallen ook niet nodig. Maar wie een woning renoveert denkt best al eens grondig na over de verdere stappen. Isoleren, kieren dichten, ventileren, verwarming, sanitair, hernieuwbare energie, regenwaterrecuperatie, etc...

Ten tijde van de “Start to run”-hype zeiden dokters wel eens ga niet lopen om gezond te worden, maar wordt gezond om te kunnen lopen. Bij het renoveren van je woning is het eigenlijk net zo. Denk eerst aan de algemene gezondheid van je woning, alvorens de renovatie te starten. ■

(bron figuren: www.energiesparen.be)

Eensgezind voor meer hernieuwbare energie

Christa Schaut - In ons land is het soms nog de vraag of 13% of 20% of meer hernieuwbare energie nodig en nuttig is. De realiteit in veel EU-landen is anders. Er is in 2014 meer nieuwe capaciteit aan windenergie gebouwd dan gas en kolen samen.

Windenergie groeide in 2014 in Europa met meer dan 11.500 MW. Ter vergelijking: het nieuw vermogen aan kolencentrales is ongeveer 3.300 MW en aan gascentrales ± 2.300 MW. Bovendien zijn er meer kolencentrales gesloten dan er nieuwe zijn bijgekomen. Dus, er is een afname aan fossiele energiebronnen.

Thomas Becker, van de Europese Wind Energie Associatie, zei: "Europa staat op een keerpunt voor investeringen in hernieuwbare energiebronnen en in het bijzonder windenergie. Kapitaal pompen in oude industrieën in Europa begint onverstandig over te komen. Hernieuwbare energiebronnen daarentegen zetten hun opmars voort."

Hernieuwbare energiecentrales zijn goed voor 79,1% van de nieuwe installaties in 2014. Netgekoppelde windenergie dekt daarmee 10% van het Europese elektrici-

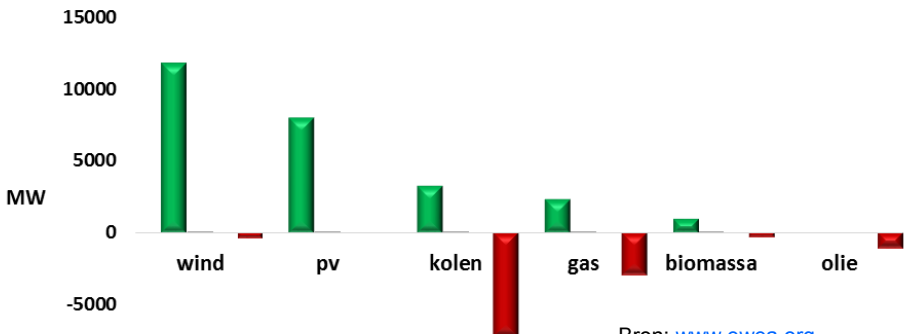
teitsverbruik. Becker zei: "Deze cijfers tonen heel duidelijk Europa's continu engagement voor hernieuwbare energie en windenergie. Maar er is geen tijd voor zelfgenoegzaamheid." Hij voegde eraan toe: "Het is tijd voor de politieke leiders van Europa om een echte Europees Energie

Unie te creëren en een duidelijk signaal te geven van hun steun voor de overgang naar een veilig en duurzaam energiesysteem. De politieke wil is een essentieel stuk van de puzzel."

**Hernieuwbaar
neemt
de fakkel over**

Wat de afzonderlijke lidstaten betreft, zijn Duitsland en het Verenigd Koninkrijk de koplopers. Dat zijn niet toevallig landen met een stabiel beleid en duidelijke keuzes inzake hernieuwbare energie. In landen waar het beleid om de haverklap fundamenteel wijzigt, zijn er minder investeringen in hernieuwbare energie. ■

Nieuwe capaciteit en uit dienst genomen in EU in 2014

Bron: www.ewea.org

Goed nieuws!

Europeanen willen steeds meer groene stroom

Christa Schaut - Er is binnen Europa een stijgende vraag van gezinnen en bedrijven naar groene stroom. Dat is een evolutie die Wase Wind uiteraard toejuicht. We willen hier even dieper ingaan op het systeem van “groene stroom”, want alle elektriciteit komt immers samen op het netwerk.

De elektriciteit van onze windturbines komt bij u via het distributienet van Eandis. Het zou immers onlogisch zijn dat alle leveranciers zelf moeten zorgen voor afzonderlijke kabels naar hun klanten. Dan zou het voetpad elke week open gebroken worden. Maar u kan zich dan afvragen of het wel nut heeft om te kiezen voor Wase Windstroom. Het antwoord daarop is duidelijk: het maakt weldegelijk een verschil!

Het systeem

Om de elektriciteit te kunnen toewijzen aan een klant is een systeem bedacht dat in heel Europa uniform is. Voor alle elektriciteit die wordt opgewekt met een windturbine, een zonnepaneel of een andere vorm van hernieuwbare energie, ontvangt de producent een elektronisch label of een “garantie van oorsprong”. Daarmee kan hij bewijzen dat deze elektriciteit weldegelijk groene stroom is. De oorsprong van de geleverde elektriciteit staat ook vermeld op de afrekeningsfactuur. U kent dat ook van uw elektriciteitsfactuur met het zinnenet:

“De aan u geleverde Wase-Windstroom komt 100% uit hernieuwbare bronnen (windenergie).”

Als u thuis zonnepanelen en een terugdraaiende teller heeft, krijgt u dat bewijs of die “garantie van oorsprong” niet omdat u de stroom zelf ook verbruikt. U weet het zelf dat deze stroom groen is, dus daarvoor moet geen extra bewijs worden geleverd.

Wase Winstroom

Wase Wind garandeert dat alle stroom die de klanten afnemen groene stroom is, afkomstig van de windturbines. Om dat te mogen zeggen moeten we maandelijks voldoende garanties van oorsprong inleveren bij de VREG (de Vlaamse Regulator voor Gas en Elektriciteit). Wase Wind levert dus de garanties van oorsprong in die horen bij de elektriciteit uit onze windturbines. De VREG controleert zo of elke leverancier wel de groene stroom levert die hij verkoopt aan klanten.

De drijvende kracht: wij allemaal !

Door dit systeem Europees sluitend te maken kan de opgewekte elektriciteit slechts één keer als groene stroom worden verkocht. En elke gezin en elk bedrijf kan actief kiezen voor groene stroom. Op deze manier kan elk van ons bijdragen aan de vraag naar groene stroom. Hoe groter de vraag, hoe meer er zal geproduceerd worden met hernieuwbare energie.

Bij ons is het systeem al een tijdje ingeburgerd en andere landen volgen nu ook. Daardoor groeit binnen Europa de vraag van verbruikers naar groene stroom. Dankzij het systeem van de garanties van oorsprong is het heel duidelijk geworden dat mensen overal in Europa bewust kiezen voor groene stroom. Vorig jaar was de vraag naar groene stroom dan ook groter dan het aanbod. Dat is een positieve evolutie waaraan vele gezinnen, bedrijven, organisaties en overheden bijdragen. Wij allemaal zijn de drijvende kracht die aanzet tot meer hernieuwbare energie!

Marge voor verbetering

Toch zou dit systeem nog beter kunnen gemaakt worden. De VREG weet bijvoorbeeld welke stroomleverancier groene stroom levert die in België is opgewekt. Die informatie komt nu nog niet bij de verbruikers. De VREG publiceert deze gegevens wel in een algemeen jaarlijks rapport. Voor elke leverancier vermeldt het rapport hoeveel groene stroom uit welke bron en uit welk land wordt geleverd aan de klanten (laatste versie is het rapport 2014-06). Dus in het VREG-rapport vindt u voor Wase Wind dat 100% van onze elektriciteit hier wordt opgewekt met windenergie.

Er is nu een voorstel om aan elke consument meer details te geven over de oorsprong van de stroom. Wase Wind steunt het voorstel om duidelijk te maken of de elektriciteit in België is opgewekt of elders.

Certificaat van oorsprong voor elektriciteit uit alle bronnen

Het idee groeit om voor andere energiebronnen, zoals nucleair, gas of steenkool een gelijkaardig systeem uit te bouwen. Daardoor zou elke MWh elektriciteit een soort "identiteitskaart" meekrijgen. Dat zou het voordeel hebben dat elke verbruiker duidelijk weet waar zijn elektriciteit vandaan komt. Ook als die uit vervuilende bronnen komt. Iedereen wordt op die manier mee verantwoordelijk. ■

Vergoeding voor “ongemakken” bij langdurige stroomonderbrekingen.

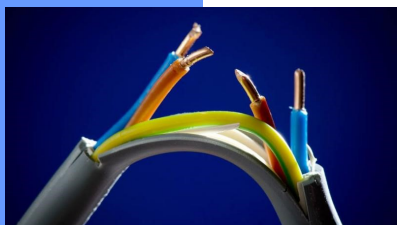

Christa Schaut - We hadden het eerder al eens aangekondigd dat een vergoeding wordt voorzien bij langdurige stroomonderbreking. Sinds 1 januari van dit jaar zijn de nieuwe regels van toepassing.

U kan bij de netbeheerder een compensatie vragen bij volgende voorvallen:

- 1) een laattijdige aansluiting, dus als de overeengekomen datum van aansluiting niet is gerespecteerd;
- 2) een laattijdige heraansluiting van een bestaande aansluiting;
- 3) bij langdurige stroomonderbreking.

De vergoeding die u kan ontvangen is forfaitair en staat dus los van de werkelijke schade die u heeft geleden. Om een vergoeding te ontvangen voor alle geleden schade moet u kunnen aantonen dat de netbeheerder een fout heeft begaan. Dat is een basisregel in de aansprakelijkheidswetgeving.

Bij een laattijdige aansluiting kan u een vergoeding ontvangen die varieert van 25 € per dag voor gezinnen tot 100 € per dag voor complexe aansluitingen. Echter, als de netbeheerder kan aantonen dat hij de laattijdigheid niet kon voorkomen, dan heeft u geen recht op deze vergoeding. Voor een heraansluiting geldt ongeveer hetzelfde.

U kan in bepaalde gevallen ook een vergoeding bekomen bij een niet-geplande stroomonderbreking met technische oorzaak als de onderbreking langer duurt dan vier uur. Dus het gaat enkel stroomonderbrekingen die niet op voorhand werden aangekondigd. De vergoeding geldt evenmin bij een noodsituatie of bij overmacht. De vergoeding bedraagt 35 euro per gezin. Voor bedrijven is de vergoeding gelijk aan 20% van de distributiekosten uit in de vorige maand, met een minimum van 35 euro. Zowel voor gezinnen als bedrijven komt er 20 euro bij voor elke bijkomende periode van vier uur. De bedragen worden verdubbeld in de winterperiode (1 december tot 1 maart).

Voor meer informatie kan u terecht op de website van Eandis of op onze website: www.wasewind.be . ■

De evolutie van de onderdelen van het elektriciteitstarief

Christa Schaut - De elektriciteitsfactuur daalt niet als u de all-in prijs bekijkt. Vooral het uitsluitend nachttarief is nu minder voordelig. Anderzijds hoort u via de media dat de prijs van elektriciteit internationaal daalt. Wat is er allemaal aan de hand?

De totale elektriciteitsprijs wordt samengesteld uit volgende grote groepen van elementen: de energieprijis en alles wat daar bij hoort, de netkosten en de andere heffingen. Als particuliere klant van Wase Wind heeft u een all-in tarief zodat u duidelijk weet wat de totale samengestelde prijs is. En dat is hetgeen uiteindelijk telt!

Omdat veel vlotte verkopers van allerlei elektriciteitsbedrijven verkondigen dat “de prijs” is gedaald, willen we dit duiden.

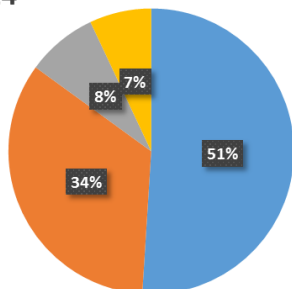
De prijs van elektriciteit wordt bepaald door vraag en aanbod. Er is in Europa momenteel een structureel overschot aan elektriciteitscentrales. De elektriciteitssector heeft in korte tijd een enorme evolutie doorgemaakt (zie ook pagina 5 van deze nieuwsbrief). Er is heel veel nieuwe productiecapaciteit bijgekomen onder de vorm van windturbines en zonnepanelen. Het probleem is echter dat er nog veel oude installaties zijn die niet snel kunnen in- en uitgeschakeld worden. Dus, op het

ogenblik dat er veel wind- en/of zonne-stroom is, en de oude centrales niet kunnen stilgelegd worden, daalt de stroomprijs tot heel lage marktwaarden. Op dat ogenblik is het aanbod immers groter dan de vraag.

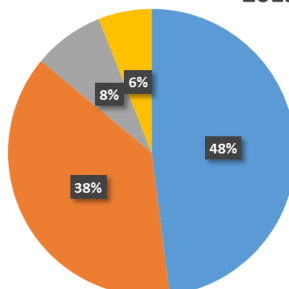
Het all-in Wase Wind-tarief is uiteraard ook sterk afhankelijk van alle heffingen, taksen en netkosten. De figuren (bron VREG) hieronder tonen de samenstelling van de elektriciteitsprijs volgens de gemiddelden in Vlaanderen. Deze figuren laten duidelijk zien dat in de totale prijs het element van de nettarieven steeds zwaarder doorweegt.

Bijna 40% van het tarief is afkomstig van het distributienettarief. In het netgebied van Imewo bedraagt het nettatarief zelfs bijna 50% van de totale kostprijs. Dankzij de algemene daling van de energieprijis en het lagere BTW-percentage dat (tijdelijk) van toepassing is, is het uiteindelijk tarief niet al te sterk gestegen. ■

2014

2015

- energiekost
- distributiekost
- transmissie
- andere heffingen

Samen op weg naar 100% hernieuwbaar

Chris Derde - Berichten over onze energievoorziening zijn vaak beperkt tot elektriciteitsproductie, hoewel elektriciteit slecht 1/3 van onze energiebehoefte uitmaakt. De elektriciteitsproductie is in snel tempo aan het vergroenen, vele fossiele en nucleaire centrales zijn wereldwijd en zeker ook in België einde levensduur. Ze zijn niet alleen economisch afgeschreven, maar ook technisch achterhaald. In de plaats komt elektriciteit geproduceerd met windenergie, zonne-energie en bio-energie.

Windpark Braemland

In België wordt op die manier al 15% van de elektriciteit opgewekt. In Duitsland wordt dit jaar de kaap van 25% overschreden en is men goed op weg naar 35% in 2020. Deze grondige omslag van de Duitse elektriciteitsproductie gaat onder de vlag van de 'Energiewende'. Deze transformatie gaat gepaard met heftige discussies over het aandeel van steenkool en bruinkool en de CO₂ uitstoot die ermee gepaard gaat. De cijfers over 2014 tonen aan dat de sluiting van verouderde kerncentrales en fossiele centrales ruimschoots wordt opgevangen door bijkomende groenestroomproductie. Duitsland voert zelfs steeds meer stroom uit naar de buurlanden zoals Frankrijk.

Straffer is nog dat intussen de uitstoot van broeikasgassen die samenhangt met elektriciteitsproductie in Duitsland afneemt. De volgende ambitie van de Duitsers is de sluiting van steenkool en bruinkool centrales. De milieu impact van die energiebronnen is immers enorm. In België hebben we nooit bruinkoolcentrales gehad en er is nog slechts één steenkoolcentrale operationeel in Genk waarvan de milieuvergunning begin volgend jaar ten einde loopt.

Nog een elektriciteitscentrale die sluit en er dreigde al een stroomtekort in België? Inderdaad de onzekerheid rond de sluiting van nucleaire centrales en vooral de eenheden met scheuren tot 18 cm in de reactorvaten legt een zware hypothek op de investeringen in nieuwe productie die we dringend nodig hebben. Het is belangrijk dat de overheid zo snel mogelijk een beslissing neemt zodanig dat energiebedrijven weten waar ze aan toe zijn. Meerdere bedrijven

staan klaar om te investeren zodat er steeds voldoende elektriciteit is, ook na de sluiting van kerncentrales.

Elektriciteit is echter maar goed voor 1/3 van de energie die we gebruiken. Verwarming en transport nemen elk ook ruwweg 1/3. Goed isoleren en verluchten van onze woningen en kantoren is daarom zo belangrijk. Bij vele woningen gaat er nog massa's energie verloren. De Vlaamse minister van energie, Annemie Turtelboom, sloot daarom recent het renovatiepact af met een hele reeks organisaties die zich engageren om werk te maken van energiezuinige en comfortabele woningen. Netbeheerders geven nog steeds isolatiepremies. Maar zelfs zonder die premies, is isoleren vaak één van de best renderende investeringen in een woning. Bovendien verhoogt het comfort en welbevinden. Meer informatie vindt u onder andere op de website van Eandis onder energie-besparen.

Op weg naar 100% is letterlijk ook het meest spectaculair met elektrische wagens, bussen en zelfs de eerste vrachtwagens. Elektrische wagens duiken meer en meer op in het straatbeeld. In 2014 werden er dubbel zoveel ingeschreven in België als het jaar voordien. Toch is dat nog maar een fractie van de nieuwe auto's. Noorwegen voert een zeer stimulerend beleid voor elektrische wagens en daar is nu al 25% van de nieuwe wagens elektrisch aangedreven. Bestuurders waarderen vooral het hoge comfortpeil van een elektrische auto. Elektrisch rijden is heel plezierig, de wagen is vinnig en er is geen motorlawaai. Volgens sommigen is ontbreken van lawaai een nadeel, omdat de wagen niet te horen zou zijn voor voetgangers en fietsers. Elektrische wagens worden daarom uitgerust met een zoemgeluid bij lage snelheden.

Wanneer we de energie nodig voor transport ook nog met wind en zon opwekken, hoeven we geen olie meer, moet ons leger niet meer uitrukken om de oliestroom naar ons in stand te houden. Het leven van vele mensen wordt er beter van. ■

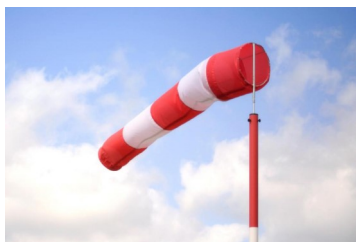

'Energiewende'

Wase Wind weetjes

De maanden december, januari en februari zijn normaal gezien de meest windrijke maanden van het jaar. Ook deze winter was dat het geval. In november hadden we minder wind dan voorzien, maar dat werd bijna helemaal goedge maakt door december en januari. Tijdens deze twee maanden samen produceerden we voldoende elektriciteit om meer dan 4.300 gezinnen een jaar lang van elektriciteit te voorzien.

Goed nieuws voor onze klanten: de verhoging van de nettarieven die inging op 1 maart wordt **niet** opgenomen voor gezinnen en bedrijven met een beperkt verbruik. Het laatste tarief dat u van ons heeft ontvangen blijft behouden. Ook het jaarabonnement blijft ongewijzigd, dus ook de verhoogde meterhuur en de nieuwe "Bijdrage energiefonds" worden **niet** aangerekend.

Het was al een druk voorjaar onder onze windturbines. De eerste 3 maanden van het jaar kwamen al bijna 250 bezoekers aan onze turbines. Dat is ongebruikelijk veel voor deze periode van het jaar. Maar onze gidsen vertellen alles zo levendig dat steeds meer mensen hun verhaal willen horen.